PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Poskytnutí lhůty či nová nabídka?

Soudním smírem ze 27. září 1924 uznal žalovaný otcovství k žalujícímu dítku a projevil ochotu, složiti pro ně 6000 Kč s doložením, že peníz ten může býti zvýšen, zlepší-li se jeho majetkové poměry.

Tento smír měl se státi pravoplatným schválením jeho poručníkem a poručenským soudem.

Když poručník projevil souhlas s obsahem smíru, schválil jej poručenský soud s dodatkem, že narovnanou částku složiti jest do 14 dnů pod exekucí ode dne vyrozumění žalovaného o schválení smíru do sirotčí pokladny.

O tom zpravil procesní soud žalovaného s doložením, nepodá-li žalovaný do týdne dalšího prohlášení, že bude procesní soud míti za to, že žalovaný schválil dodatek, připojený poručenským soudem ohledně splatnosti částky 6000 Kč.

Na to žalovaný žádal, aby mu byla dána lhůta ke složení do 1. ledna 1925, a když pak poručenský soud prodloužil platební lhůtu do 1. prosince 1925, prohlásil, že od smíru odstupuje a žádá, aby se ve sporu pokračovalo.

Když pak soud procesní ustanovil stání na 18. prosince 1924, prohlásil poručenský soud souhlas se lhůtou do konce roku 1925.

Procesní soud na to zamítl žádost žalovaného o pokračování ve sporu s tím odůvodněním, že důvod odstoupení od smíru byl odstraněn prohlášením poručenského soudu, a že tím se stal smír definitivním.

Stížnosti žalovaného rekursní soud vyhověl, usnesení prvého soudu zrušil a prvému soudu uložil, aby dále po zákonu jednal, a to s tímto odůvodněním:

Podle § 1380 obč. z. náleží smír ke smlouvám oboustranně zavazujícím, a dlužno jej posuzovati podle týchž zásad, jaké platí pro smlouvy takové.

Podle § 861 obč. z. nevzniká smlouva, pokud vyjednávání ještě trvají a slib jednou stranou učiněný nebyl přijat, nebo, byl-li sice přijat, avšak za jiných ustanovení (§ 869 obč. zák.).

Ze spisů jde, že původní návrh smíru neobsahoval vůbec žádné lhůty ke splnění slibu žalovaného, zapraviti odbytné v nabízené částce 6000 Kč.

Jestliže poručenský soud žalobkyně schválil smír ten s dodatkem, že odbytné bude složeno do 14 dnů ode dne vyrozumění žalovaného o schválení smíru, ustanovil tu novou podmínku

v návrhu smíru neobsaženou, a jen tehdy, kdyby byl žalovaný na ni přistoupil, byl by se stal smír srovnalým projevem vůle obou smluvních stran perfektním a po právu účinným.

Žalovaný se stanovením této lhůty však nesouhlasil, a nedošlo proto k právoplatnému vzniku smlouvy.

Žalovaný žádal za poskytnutí lhůty do 1. ledna 1925. Na tuto lhůtu nepřistoupil zase soud poručenský žádaje, aby bylo odbytné složeno do 1. prosince 1924. Ani s touto lhůtou nebyl žalovaný srozuměn, a tím bylo definitivní uzavření smíru opět zmařeno.

Jestliže později, teprve dodatečně dopisem z 9. prosince 1924 poručenský soud oznámil, že souhlasí s lhůtou do konce roku 1924, jest projev tento pokládati za n o v o u nabídku, vyšlou od druhé strany, a aby nabídka tato mohla jako součást smíru býti po právu účinnou a přivoditi konečné právoplatné ujednání smíru, musila by býti žalovaným přijata. Tento však na tuto novou nabídku nepřistoupil, pročež smír nelze pokládati za definitivně ujednaný.

Prvý soud přehlédl, že závaznost nabídky žalovaného pominula tím, že na ni poručenský soud nepřistoupil, a že nemohla obživnouti tím, že poručenský soud dodatečně prohlásil svůj souhlas, ježto závaznost nabídky trvá jen do té doby, pokud se o ní druhý smlouvce nevyjádřil ve lhůtě určené neb v § 862 obč. z. stanovené. Vyjádřil-li se záporně, závaznost slibu (návrhu) tím zanikne.

N e j v y š š í s o u d d o v o l a c í stížnosti žalující strany vyhověl a obnovil usnesení prvého soudu z těchto důvodů:

Poněvadž doba splatnosti peníze 6000 Kč nebyla ve smíru výslovně určena, mohl býti oprávněným žádán ihned po schválení poručenským soudem (§ 865 a 904 obč. zák.).

Mohl tedy věřitel (žalobce), jakmile smír byl soudem poručenským schválen, žádati plnění ihned, t. j. bez zbytečného odkladu.

Povinnost dlužníkova, zaplatiti dluh, nastává však podle zákona teprve po onom dnu, kdy dlužník byl z něho upomínán (§ 904, 1417 a 1334 obč. zák.); podle §u 865 obč. zák. stal se tedy smír, učiněný 27. září 1924, perfektním schválením jeho poručenským soudem.

Když poručenstvo učinilo 17. října 1924 ke smíru dodatek, že peníz složiti jest do 14 dnů pod exekucí, prohlásilo tím, že, jakkoliv by mohlo zaplacení žádati ihned, poskytuje dlužníku dobrovolně 14denní lhůtu k zaplacení. Tím se však na perfekci

smlouvy ničeho nezměnilo, neboť dodatek ten neznamenal odmítnutí nabídky žalovaného, spojené s novou nabídkou žalobcovou, ani stanovení nové podmínky smíru, jak odvolací soud mylně za to má, nýbrž, jak už řečeno, pouhé poskytnutí lhůty ke splnění obligace, k němuž bylo poručenstvo po rozumu §u 904 obč. zák. oprávněno.

Žalovaný svým prohlášením z 9. listopadu 1924 též proti tomu námitek nevznesl, nýbrž pouze prosil o delší lhůtu ke složení od 1. ledna 1925. Poručenstvo bylo ve smyslu uvedených zákonných předpisů oprávněno, prosbu tu odmítouti a trvati na lhůtě 14denní, jím stanovené (§ 904 obč. z.), když však povolilo další lhůtu do 1. prosince 1924, platila tato lhůta a nebyl žalovaný oprávněn, pod záminkou, že neslíbil složiti narovnaný peníz ihned, od smíru hotově již ujednaného jednostranně ustoupiti a žádati o pokračování sporu.

Prodloužilo-li poručenstvo lhůtu ke splnění opětně do 1. ledna 1925, platí tato lhůta (§ 904 obč. zák.) a jest dlužník po jejím marném uplynutí v prodlení (§ 1417 obč. zák.) s následky o § 1334 obč. zák. uvedenými.

Neposoudil tedy rekursní soud případ po právní stránce správně, a bylo proto změniti jeho usnesení zrušovací, správně však pozměňující, a obnoviti usnesení prvého soudu, neboť ujednaným soudním smírem byl spor ukončen; vždyť jest soudní smír dle § 1 č. 5 ex. ř. exekučním titulem.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 7. dubna 1925 č. j. R I 208/25-1. —*b*—

LITERÁRNÍ ZPRÁVY.

Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organisaci a příslušnosti soudů. Díl II. Řízení před soudy prvé stolice. Díl III. Opravné prostředky a zvláštní způsoby řízení. Se stálým zřetelem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi. Napsal JUDr. Václav Hora, ř. profesor Karlovy university v Praze. S věcným rejstříkem dílu I.—III. a doplňky k dílu I. a II. v Praze (díl I. 1922, díl II. 1923, díl III. 1924). Nákladem vlastním s podporou ministerstva školství a národní osvěty. V komisi spolku československ. právníků »Všehrd«. Tiskem Dra. Ed. Grégra a syna v Praze (díl I.) a knihtiskárny »Typus« na Smíchově (díl II. a III.).

Jest tomu již celá řada let, co podepsaný ve Zprávách Právnické jednoty moravské v Brně si postěžoval, že na české